

ועדת הליווי בחקר המוצא

ועדת הליווי משמאל לימין: הנריקה הובלמן, כריסטיאן רופרט, חרדין ורסחור ורודי אקארט.

הכירו את רודי אקארט

מחקר מחודש

"זה נפלא שיש כעת אמצעים שיכולים בשנים הבאות לקדם את בדיקות המוצא, לעדכן אותן ובמקרה הצורך להשלים אותן, ונפלא שלשם כך התגייסה קבוצת חוקרים חדשים. מכיוון שבשנת 2007 פעילותה של "הוועדה לחיפוש המוצא" הופחתה עד למינימום, היה במשך שנים קושי לעמוד בקצב של זרם השאלות מהשטח. נותר מעט מאוד מקום לחדש את הידע באופן שוטף ולהשלים אותו במידע חדש שנעשה זמין. כעת ניתן לקיים מבצע עדכון אינטנסיבי. כך ניתן יהיה להשתמש למשל במקורות עשירים שהונגשו בגרמניה בעשר השנים האחרונות. עם העצמת המחקר נוכל לדאוג לכך שנמלא את חובתנו על מנת לעשות כל שניתן כדי לאסוף נתונים שיכולים להוביל להחזר. זו פרספקטיבה יפה".

תפקיד "הסוכנות הממשלתית למורשת תרבות" (RCE)

דבר טוב הוא שהמשימות של "המשרד חיפוש המוצא" הועברו כעת ל"סוכנות הממשלתית למורשת תרבות" (RCE). בכך ניתן להבטיח שלא נצטרך לחזור על פעולות עדכון בעוד עשר שנים. ה-RCE רואה במחקר ובהנגשת המידע הקשורה לכך משימה הקשורה בצורה כה הדוקה לניהול של אוסף נכסי האמנות ההולנדית (NK), עד כי יש להמשיך ולעדכן את המידע באופן קבוע גם לאחר פרויקט ההעצמה של ארבע השנים. ההמשכיות הזו חשובה מאוד".

ישנה ועדה בלתי תלויה המלווה את חקר המוצא של פריטי אמנות. היא מפקחת על הבדיקות שיש לבצע ועל בדיקות שכבר בוצעו, וקובעת אם אלה עונות לקריטריונים הדרושים על מנת לקבוע בצורה הטובה ביותר את מקור הפריטים מתוך אוסף "נכסי האמנות ההולנדית" (NK). הוועדה בוחנת אם בבדיקות ננקטים הצעדים הנכונים ואם נבדקים הארכיונים הנכונים. ניתן לדון עם הוועדה על שינויים אפשריים בבדיקה, למשל על ידי עיון בארכיונים חדשים או ניצול תובנות מתקדמות.

חברי הוועדה הם פרופסור רודי אקארט (Rudi Ekkart) יושב ראש, הנריקה הובלמן M.A. (Henrike Hövelmann), ד"ר כריסטיאן רופרט (Christiaan Ruppert) וחרדין ורסחור, (Gerdien Verschoor) M.A.

עשו היכרות ראשונה עם שני חברים של ועדת הליווי כאן

הנריקה הובלמן.

הכירו את הנריקה הובלמן

"כמנהלת של "מרכז האוספים והמידע" של "המרחב התרבותי היהודי" (Joods Cultureel Kwartier), אני מעורבת בכל התהליכים סביב האוספים של המוזיאון היהודי, בית הכנסת הפורטוגזי והמוזיאון הלאומי לשואה, שייפתח בשנת 2023. חלק מכך הוא חקר המוצא של האוסף הקיים ושל רכישות חדשות."

"המוזיאון היהודי, שהוא האוצר של מורשת התרבות היהודית, מכיר היבטים שונים של חפצים שנבדלו במהלך המלחמה והשבתם. המוזיאון הוא אחד מבעלי הזכויות. גם הוא איבד במהלך המלחמה חלק גדול מהאוסף שהיה בו לפני המלחמה. אנחנו עדיין מחפשים את החפצים האלה."

"מוקדי הכובד באוסף המוזיאון כוללים יודאיקה ועבודות של אמנים יהודים הולנדים; במהלך רכישת יצירות, המוזיאון נאלץ להתמודד פעמים רבות עם החלטות ודילמות קשות, למשל כאשר לפריטים אין היסטוריית מוצא ברורה."

"כחברה בוועדת הליווי, אני מקווה שאוכל לסייע ולייעץ לצוות המחקר בנושאי מקורות ושיטות עבודה הודות לידע ולניסיון שלי, ולשמש לצוות לוח תהודה. העובדה שבפריקט הזה יוכשרו גם חוקרי מוצא חדשים בנושא מורכב זה היא בעלת חשיבות רבה בעיניי ומדברת אליי מאוד. זה יהיה נהדר אם החוקרים הללו יהיו מוכנים לצאת למרחב המוזיאוני בעוד כמה שנים."

הנריקה הובלמן למדה תולדות האמנות, לימודי תרבות כלליים ומדעי הספר באוניברסיטת אמסטרדם. לאחר מכן היא עבדה בפריקטים שונים של קיטלוג ודיגיטציה עבור הספרייה המלכותית והרייקסמוזיאום. שם, בשנת 2011, היא מונתה למנהלת הפריקט "קבינט הצירים אונליין", שמטרתו הקיטלוג, הדיגיטציה והשימור של כל אוסף ההדפסים, הרישומים והתצלומים של המוזיאון.

בשנת 2019 היא עברה ל"מרחב היהודי התרבותי" באמסטרדם. כאן היא אחראית על כל התהליכים הקשורים לאוספים השונים של המוזיאון היהודי, בית הכנסת הפורטוגזי והמוזיאון הלאומי לשואה (שיפתח ב-2023).

רודי אקארט.

"התברר באופן מובהק שביצוע המשימות משתלב היטב עם הדינאמיקה הנוכחית של ה-RCE ושבתוך כל זה נשאר גם מקום לצורות שונות של מדיניות נלווית, כגון מידע לציבור, מחקר, ייעוץ ותמיכה למוזיאונים בביצוע התחייבויותיהם."

ועדת הליווי

"אני רואה את תפקידה של ועדת הליווי בעיקר כתפקיד תומך, שבו חברי הוועדה עוקבים אחר פעולות המחקר מתוך הידע והניסיון האישי שלהם ויכולים לתת ייעוץ ענייני במידת הצורך. מתוך מצב זה יכולה הוועדה לבצע ביתר קלות את תפקיד הפיקוח הפורמאלי שלה."

רודי אקארט למד תולדות האמנות באוניברסיטת ליידן ולאחר מכן עבד במוזיאון ההיסטורי האקדמי בליידן ובמוזיאון הממשלתי מירמאנו-וסטריניאנום (Rijksmuseum Meermanno-Westreenianum) / מוזיאון הספר בהאג. מ-1990 ועד 2012 כיהן כמנהל "המשרד הממשלתי לתיעוד היסטורי של האמנות" (RKD) במכון ההולנדי לתולדות האמנות) בהאג, וכן כפרופסור במכון לתולדות האמנות של אוניברסיטת אוטרקט. את הדוקטורט שלו השיג ב-1997 באוניברסיטת אמסטרדם עם עבודת הגמר: *ציירי דיוקנאות ודיוקנאות: מחקר על אמנות הדיוקנאות בהולנד, 1575-1650*. הוא נחשב למומחה בינלאומי לאמנות הדיוקנאות ההולנדית והוא גם סמכות ידועה בתחום חקר המוצא של יצירות אמנות שנבדלו במהלך מלחמת העולם השנייה.

הוועדה לחיפוש המוצא

בין השנים 1997-2004 שימש רודי אקארט יושב ראש של הוועדה לחיפוש המוצא, הידועה גם בשם ועדת אקארט. תחת הפיקוח של ועדה זו נחקר המוצא של מה שנקרא "אוסף נכסי האמנות ההולנדית" (NK), שהיה אז מורכב מכ-4000 חפצים כגון ציורים, עבודות על נייר ואמנות שימושית כגון רהיטים ודברי קרמיקה. כמו כן נחקרו שיטות העבודה של "הקרן לנכסי אמנות של הולנד" (SNK), שבשנים שלאחר המלחמה הוטל עליה לאתר ולהשיב חפצי תרבות. על ועדת אקארט הוטל גם להמליץ לממשלה על מדיניות ההשבה שיש לנקוט בה לגבי יצירות אמנות מאוסף NK על בסיס התובנות שהושגו במהלך חקירותיה. אחת ההמלצות הייתה ההקמה של ועדת ההשבה, שהייתה צריכה לבחון את בקשות ההשבה הפרטניות. היא הוקמה בסוף שנת 2001.